

Sygnatura akt II C 21/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w L.

przeciwko A. S. i L. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego A. S. na rzecz powódki kwotę 1892,16 zł (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt dwa złote szesnaście groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w stosunku do pozwanego L. M.;
3. obciąża pozwanego A. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 777 zł (siedemset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;
4. zasądza od pozwanego A. S. na rzecz powódki kwotę 1512 zł (jeden tysiąc pięćset dwanaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 21/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 14 listopada 2013 roku powódka (...) Spółka Akcyjna w L., wniosła o zasądzenie od pozwanego A. S. kwoty 1892,16zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania w kwocie 118zł. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w wyniku kontroli z dnia 14 lutego 2013 roku w lokalu przy ul. (...) w Ł. pracownicy powódki stwierdzili u pozwanego, będącego stroną umowy o świadczenie usług dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej, samodzielnie wykonaną instalację umożliwiającą korzystanie z energii z całkowitym ominięciem licznika. Wobec tego powódka obciążyła pozwanego opłatą zgodnie z § 44 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 8 2011r /Dz.U. Nr 189, poz. 1126/ oraz zgodnie z pkt 6 taryfy operatora systemu dystrybucyjnego na kwotę 1892,16zł z terminem płatności 14 marca 2013 roku.

/pozew- k. 2-3v; pełnomocnictwo- k. 5; odpis KRS- k. 7-7v/.

W dniu 28 listopada 2013 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w niniejszej sprawie pod sygn. akt II Nc 1127/13 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

/nakaz zapłaty k. 18/

Od nakazu zapłaty pozwany, w dniu 23 grudnia 2013 roku wniósł sprzeciw, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości. W uzasadnieniu wyjaśnił, że jest administratorem budynku przy ul. (...) w Ł.. Przeprowadzona w dniu 14 lutego 2013 roku kontrola wykazała nielegalny pobór energii w lokalu nr (...), który jest zajmowany przez lokatora na podstawie umowy najmu. W ocenie pozwanego do tego lokatora winno być kierowane żądanie zapłaty.

/sprzeciw- k. 22-25/

W piśmie z dnia 26 lutego 2014 roku powódka, reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniosła o wezwanie na podstawie art. 194 § 3 kpc do udziału w sprawie w charakterze pozwanego dodatkowo L. M.. Wniosła o zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty solidarnie od obu pozwanych, przy czym w stosunku do L. M. z odsetkami ustawowymi od daty dopozwania. Nadto powódka wносиła o zasądzenie kosztów procesu, w tym 95 zł opłaty sądowej, 600zł kosztów zastępstwa procesowego, 34 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictw, 6zł za notarialne poświadczenie odpisu. Powódka wyjaśniła, że w trakcie kontroli niemierzona energia była pobierana nie tylko przez odbiorniki energii podłączone pod licznik nr (...) w ramach umowy z A. S., ale dodatkowo z pralni został poprowadzony przewód zasilający odbiorniki energii, w tym grzejnik elektryczny i bojler zainstalowane w lokalu nr (...) przy ul. (...) w Ł..

/pismo k. 35-36v, pełnomocnictwo k. 37, /.

Postanowieniem z dnia 5 marca 2014 roku Sąd w niniejszej sprawie na podstawie art. 194 § 3 kpc wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego L. M..

/postanowienie k. 57/

Na rozprawie w dniu 20 maja 2014 roku obaj pozwani wnosili o oddalenie powództwa w całości. Pozwany L. M. zaprzeczył, aby nielegalnie czerpał energię.

/protokół rozprawy k. 73/

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron pozostały niezmienione.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna w Ł. prowadzi działalność m.in. w zakresie dystrybucji energii elektrycznej. Przedmiotem działania spółki są także kwestie poboru energii bez ważnej umowy handlowej oraz z pominięciem układu pomiarowo - rozliczeniowego. Powódka jest następcą prawnym (...) SA w Ł..

/bezsporne, odpis KRS k. 145-150/

W dniu 22 czerwca 2006 roku między sprzedawcą: (...) Spółką Akcyjną w Ł. a odbiorcą: A. S. została na czas nieoznaczony zawarta umowa o świadczenie usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej. Sprzedawca zobowiązał się do dostarczenia i sprzedaży do punktu odbioru w Ł. przy ul. (...), a odbiorca do odbioru i zakupu energii elektrycznej z sieci energetycznej o napięciu znamionowym (...) i mocy przyłączeniowej 4 kW. W umowie odbiorca potwierdził założenie licznika w zamykanej szafce. W opisie układu pomiarowo – rozliczeniowego wskazano licznik typu (...) numer (...).

/kserokopia: umowy z zał. k. 8-9v/

W dniu 14 lutego 2013 roku pracownicy powódki działając na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, dokonali sprawdzenia układu pomiarowego w budynku przy ul. (...) w Ł.. Pracownicy powódki podczas kontroli licznika typu A52 o numerze (...) stwierdzili, że duża część energii nie była mierzona przez układ pomiarowy, oraz zamienione przewody dopływowe do licznika. Nadto stwierdzono, że gniazdo w byłej pralni podłączone jest z rurą

wodociągową i odbiorniki z tego obwodu nie były mierzone przez układ pomiarowy. A. S. podpisał sporządzony protokół kontroli nie wnosząc zastrzeżeń. Obecny przy spisaniu protokołu z kontroli był także L. M..

/kserokopie: protokołu kontroli k. 10-11, upoważnienia k. 12, zeznania świadka J. S. k. 74-75, zeznania świadka J. K. k. 79-80, zeznania pozwanego A. S. k. 80-81/

Przeprowadzona w dniu 14 lutego 2013 roku kontrola ujawniła, że nastąpiła zamiana przewodów w ten sposób, że przewód (...) (fazowy) omijał cewkę BM, co powodowało, że występował nielegalny pobór energii elektrycznej. Zmiana przyłączenia przewodów była w liczniku nr (...). Licznik, którego dotyczył nielegalny pobór był przypisany do lokalu A. S.. Z uwagi na brak schematu instalacji elektrycznej posesji nie ma możliwości stwierdzenia, do którego lokalu nielegalny pobór energii rzeczywiście następował.

/opinia pisemna biegłego J. B. z zał. k. 129-136, ustna opinia uzupełniająca biegłego k. 175-176, pisemna uzupełniająca opinia biegłego k. 182, schemat kontroli k. 38/

Pismem z dnia 1 marca 2013 roku A. S. został on powiadomiony przez powódkę o stwierdzeniu nielegalnego poboru energii oraz o naliczeniu opłaty za nielegalny pobór energii zgodnie z ustawą prawo energetyczne i rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną oraz Taryfą Operatora Systemu Dystrybucyjnego Elektroenergetycznego. Do pisma załączono notę obciążeniową na kwotę 1892,16zł z terminem płatności na 14 marca 2013 roku.

/kserokopie: pisma k. 13-14, noty k. 15/

Pozwany L. M. od 14 maja 2006 roku jest najemcą lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) na podstawie umowy najmu zawartej z A. S.. L. M. nie ingerował w instalację elektryczną tej posesji.

/umowa najmu k. 26-28, zeznania pozwanego L. M. k. 81/

Pozwany A. S. jest współwłaścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) oraz administratorem tej posesji.

/zeznania pozwanego A. S. k. 80, bezsporne/

Pozwany A. S. był zakwalifikowany do grupy przyłączeniowej V w grupie taryfowej G11. Należność z tytułu nielegalnego poboru energii obliczono według pkt 6 Taryfy dla Usług (...) SA.

/załącznik do umowy k. 9, nota obciążeniowa k. 15, Taryfa z zał. k. 47-52/.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane dowody w postaci dokumentów, ich kserokopii (na podstawie art. 308 kpc) oraz zeznania świadków i pozwanych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w stosunku do pozwanego A. S..

Zgodnie z art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku „Prawo energetyczne” (t. jedn. Dz.U. z 2012, poz. 1059), nielegalne pobieranie paliw lub energii to pobieranie paliw lub energii 1) bez zawarcia umowy, 2) z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo- rozliczeniowego, lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na fałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo- rozliczeniowy.

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 cyt. ustawy, w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może:

1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba

że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo

2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Art. 46 cyt. ustawy stanowi delegację do wydania przez stosownego ministra rozporządzenia określającego sposób kalkulacji opłat za nielegalny pobór paliw i energii.

W okresie od 27 września 2011 roku obowiązywało rozp. Ministra Gospodarki z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną” (Dz.U. Nr 189, poz. 1126). Według §44 ust. 2 rozporządzenia, jeżeli energia elektryczna jest pobierana z całkowitym lub częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy, przedsiębiorstwo energetyczne może obciążyć odbiorcę opłatami w przypadku:

1) udowodnionego okresu nielegalnego pobierania energii elektrycznej, w wysokości dwukrotności stawek opłat określonych w taryfie dla grupy taryfowej, do której jest zakwalifikowany odbiorca, oraz w wysokości dwukrotności cen energii elektrycznej, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b ustawy, przyjmując wielkości mocy umownej i zużycia tej energii, jakie wystąpiły w analogicznym okresie przed powstaniem nielegalnego pobierania energii elektrycznej lub po jego ustaniu; opłaty oblicza się dla każdego miesiąca, w którym nastąpiło nielegalne pobieranie energii elektrycznej;

2) gdy nie można ustalić ilości nielegalnie pobranej energii elektrycznej, w wysokości dwukrotności stawek opłat określonych w taryfie dla grupy taryfowej, do której jest zakwalifikowany odbiorca, oraz w wysokości dwukrotności cen energii elektrycznej, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b ustawy, przyjmując ilości energii elektrycznej uwzględniające rzeczywistą możliwość pobierania energii przez danego odbiorcę wynikające z mocy i rodzaju zainstalowanych odbiorników

Należy przede wszystkim wskazać, że pozwani nie kwestionowali sposobu wyliczenia opłaty wskazanego w nocie obciążeniowej. Nie wskazali także żadnych okoliczności, które mogłyby choćby poddać w wątpliwość sposób ustalenia wysokości opłaty określonej nocie obciążeniowej.

Pozwany A. S. podnosił, że nielegalny pobór dotyczył lokalu numer (...) zajmowanego przez L. M.. Nadto w swoich zeznaniach wywodził, że była możliwość manipulowania przy liczniku, że każdy mógł to uczynić. Pozwany L. M. wskazywał, że nie może być w jego przypadku mowy o nielegalnym pobieraniu energii, gdyż nie dokonał ingerencji w instalację.

Przytoczone przez pozwanego A. S. okoliczności nie miały wpływu na zasadność powództwa wobec tego pozwanego.

Jak wynika z powołanego art. 57 ust. 1 ustawy „Prawo energetyczne” powódka miała do wyboru dwie alternatywne drogi dochodzenia roszczenia wobec pozwanego z tytułu stwierdzonego nielegalnego pobierania energii. Mogła mianowicie pobierać opłatę w wysokości określonej w taryfie, albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Powódka spośród dwóch alternatywnych dróg zmierzających do zaspokojenia roszczenia wybrała w niniejszej sprawie określoną w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy „Prawo energetyczne” poprzez określenie opłaty w sposób wskazany w obowiązującej taryfie i skierowanie w takiej wysokości żądania przeciwko pozwanemu A. S..

Cechą opłat wskazanych w taryfie jest ich ryczałtowy charakter – tj. oderwany od rzeczywistej szkody. Jest to zrozumiałe, gdyż przy nielegalnym pobieraniu energii wysokość rzeczywistej szkody byłaby często trudna do ustalenia właśnie z uwagi na pominięcie układu pomiarowego. Ze zgromadzonego materiału wynika, że naliczona opłata określona została ustalona prawidłowo – w oparciu o przepisy powołanego rozporządzenia i przy uwzględnieniu postanowień obowiązującej taryfy.

Bezsporne było w sprawie, że pozwanego A. S. łączyła z powódką umowa o świadczenie usługi dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej. Pozwany ten był zatem odbiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku „Prawo energetyczne”.

Materiał dowodowy nie potwierdził przyjętej przez pozwanego A. S. tezy, że w jego przypadku nie było nielegalnego poboru energii w rozumieniu ustawy. Przepis ten dla stwierdzenia nielegalnego poboru nie wymaga łącznego spełnienia opisanych w jego treści przypadków. Według przepisu prawa energetycznego, jedną z postaci nielegalnego poboru energii elektrycznej stanowi pobieranie energii elektrycznej z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego (§ 18 art. 3) na którym to właśnie przypadku opierała swoje roszczenie powódka. W takiej sytuacji zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 1 przedsiębiorstwo energetyczne może pobrać opłatę w wysokości określonej w taryfie.

Wobec treści art. 3 pkt 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) dla stwierdzenia nielegalnego poboru energii elektrycznej nie jest wymagane ustalenie winy po stronie odbiorcy tej energii (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 roku, w sprawie o sygn. akt VI ACa 1078/09, opubl. L.). Z treści tego przepisu wynika wyraźnie, że czyn sprawcy polegający na nielegalnym pobieraniu energii ustawodawca określił od strony przedmiotowej, a więc wskazał te jego cechy, które są określane mianem bezprawności. W wypadku pobierania energii niezgodnie z umową bezprawność zostaje sprowadzona - tak jak w reżimie odpowiedzialności kontraktowej - do niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Pojęcie nielegalnego pobierania energii w rozumieniu art. 3 pkt 18 PrEnergU nie zawiera natomiast znamion odnoszących się do strony podmiotowej czynu, którą określa się jako winę w znaczeniu subiektywnym. To oznacza, że ustalenie nielegalnego pobierania energii w omawianym znaczeniu nie wymaga badania winy sprawcy. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 kwietnia 2003 roku, w sprawie o sygn. akt I CKN 252/01, opubl. L.) Odpowiedzialnością cywilną z tytułu nielegalnego pobierania energii może być objęty odbiorca nawet w sytuacji, gdy zmian w zakresie działania licznika dokonała inna osoba. (wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 30 listopada 2007 roku, w sprawie o sygn. akt II Ka 48/07, opubl. L.).

W niniejszej sprawie ustalono, że licznik, którego dotyczył nielegalny pobór przypisany był do odbiorcy A. S. i był to licznik typu A52 o numerze (...). Niezależnie zatem czy to pozwany osobiście ingerował w układ pomiarowo – rozliczeniowy, powódka w przypadku stwierdzenia nielegalnego poboru energii, zasadnie obciążyła tego pozwanego opłatą należną w takim przypadku. Pozwany nie udowodnił, aby nielegalny pobór energii wystąpił z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności. A. S. jako współwłaściciel i administrator posesji zdawał sobie sprawę ze sposobu zabezpieczenia licznika, o czym świadczą jego zeznania. Powództwo w stosunku do tego pozwanego podlegało zatem uwzględnieniu w całości.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481§1 k.c. i art. 455 kc i zasądził je zgodnie z żądaniem pozwu od dnia następnego po dniu wskazanym w nocie obciążeniowej. Bezsporne było, że pozwany A. S. otrzymał ten dokument, gdzie jako dzień płatności wskazano 14 marca 2013 roku.

Z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 roku zmiany w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących odsetek i wyodrębnienie odsetek ustawowych za opóźnienie, skoro powódka domagała się odsetek w związku z nieterminowym spełnieniem świadczenia przez pozwanego (a więc w związku z opóźnieniem), w wyroku zaznaczono, że powódce od zasądzonej kwoty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Wobec pozwanego L. M. Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione. Z powodu braku schematu instalacji w obiekcie nie było możliwości stwierdzenia, że w lokalu numer (...) zajmowanym przez tego pozwanego nielegalny pobór miał miejsce. Nie zostało przy tym wykazane, aby pozwany ten był odbiorcą w rozumieniu ustawy „Prawo energetyczne”.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, obciążając nimi pozwanego A. S. jako stronę przegrywającą proces. Na zasądzone koszty złożyły się koszty poniesione przez stronę powodową, tj. opłata od pozwu - 95 zł (art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.),

wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie minimalnej – 600 złotych (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) oraz 17 złotych opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. (załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku „o opłacie skarbowej” - Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm] oraz 800zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

W rezultacie, ze względu na wynik postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623), Sąd obciążył pozwanego A. S. rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotą 777 złotych tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków na koszty opinii biegłego.